

REDACȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an . . . . . 20 cor.
 pe 1/2 an . . . . . 10 .
 pe 1/4 an . . . . . 5 .
 pe 1 lună . . . . . 2 .

N-rii de Duminică pe an
4 coroane.Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 503

Bertorii neretrucate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Răspunsul „mangriștilor“

Nici dacă am fi chemat și călătorit în patrie pe Muscali cari să prăbusească viața de stat, presa maghiară nu ne-ar injura mai strajnic ca acum, că în ședința de Luni a congregației am cerut ceea ce este înseris în lege și s'a hotărât încă în luna Februarie 1869.

M. Veliciu, presidentul clubului comitatens român, în numele tuturor Românilor din comitat, a interpelat pe vicecomitele Dálnoky asupra omisiunii că protocolul ședințelor congregației nu se face și în limba românească.

Ce s'a petrecut cu acest prilej, nu discutăm aci. Dar ținem să răspundem ziarelor locale, cari se năpustează cu adevărată furie asupra Românilor.

„Aradi Közlöny“ și „Arad és Vidéke“ spun că Românii au venit cu această afacere numai pentru a se răzbuna că Mangra n'a fost întărit. O știu însă toți din club, că afacerea limbii ne-a preocupat înainte ca Mangra să fie candidat măcar, la episcopat. Tot așa: se știe că s'a hotărât în clubul român încă astă vară ca să fie deschisă chestia și dacă lupta s'a dat acum, după neîntărirea lui Mangra, este numai o întâmplare. Asta toamnă Românii erau ocupați cu munca, nu puteau veni în număr destul de imposant la ședință. Eată de ce această campanie s'a lasat pentru congregația de iarnă.

Dar' în sfârșit să zicem că din răzbunare s'a făcut totul.

Și atunci dreptatea pe partea noastră este. Căci în atâtea congregații intr'adever, Românii s'au arătat prevenitori față de cei din fruntea comitatului. Răspunsa care a fost însă? Aceștia au crezut că bunăvoința noastră este — abdicare. Din câte a promis

și fișpanul și vicișpanul, nimic nu s'a realizat, ci din contră, după-ace ambil s'au încălzit în scaun, și-au luat curragiu să se amestece și unde nu au nici cel mai mic drept. Cine nu știe oare, de pildă, rolul jucat de fișpan în alegerea de episcop al Aradului și mai ales în ce privește campania ce s'a dus ca cel ales să nu fie întărit?

Nemernici și lași am fi, dacă după toate acestea, nu ne-am scula ca un singur om, și să dăm celor dela putere să înțeleagă, că nu-i vom lăsa să-și bată joc nici de biserică, nici de neamul nostru. Cu atât mai puțin abdicăm la un singur șir din câte cuprinde legea despre naționalitate. Eată câte nu sunt în lege și e drept să fie, vom cere cu stăruință să ni se acorde.

E ridicol deci „Arad és Vidéke“ dacă socotește că prin amenințări o să ne desconcerteze.

Eată ce scrie adică foaia diui comite suprem:

„Scandalul de ieri ne-a arătat, că lovitură ce detentorii puterii de stat au dat dușmanilor nostri neastimperați prin neîntărirea lui Mangra, i-a durut, dar' nu i-a frânt, nu i-a învățat minte.

„Bine! Știm noi să lovim și mai tare. Putem noi să lovim așa de tare brațul dușman, ca acesta va deveni incapabil de a mai lupta și pentru vecie o să-i cadă arma din mână. Pe biroul Dietei stau mulțime de adrese cari urgentează revisia legii de naționalități și dacă e nevoie, se va și face această revisiune așa fel, în cât pentru vecie va amuși obstrucția valahă“.

Care va să zică prin neîntărirea lui Mangra asta au țintit-o cei dela putere: să ne frângă!

Eram deci cu atât mai ales datorii să răspundem și prin o atitudine

bărbătească să dovedim, că stăm în-tregi și mai încheați ca ori-și-când.

Cât privește acum amenințarea, că vezi Doamne, vor revizui legea de naționalități, e o copilărie! Adică ce câștig mare este pentru noi că avem o lege de naționalități pe care n'o respectă nici guvernul nici subalternii săi?! Din partea noastră pot s-o abroge mâine, că de fapt n'am pierdut nimic. Eată de jure pentru noi există și va exista câtă vreme avem bărbăția să ne espunem pentru drepturi naționale. Bărbăția aceasta, crește din zi în zi. Credem că nici Ungurii nu se îndoiesc de asta.

Intocmai ca „Arad és Vidéke“, organul kossuthiștilor, „Függetlenség“ este și el foarte revoltat că noi susținem în comitat dreptul limbii românești. Chiar li ia în nume de rău fișpanul că ne lasă să vorbim românește. Cât despre limba protocolară românească, zice că așa ceva nu se poate admite. În ce privește modul cum ar trebui să fim tractați, aduce ca exemplu satrapia lui Tabajdy, că ea fișpan nici în Caraș-Severin și la Arad n'a permis limba românească.

E! și? Omorîta oare prin revizuirea saale sentimentul românesc? Este oare comitat, în care Românii să lupte cu mai multă vigoare ca întocmai în aceste două comitate? Și nu este oare azi în Caraș-Severin și în limba română limba protocolară?

De simțim că autorul articolului din foaia kossuthista nu-și dă seamă de cele ce scrie, dovada sunt și următoarele șire:

„Oare ce s'ar zice în România, dacă cine-va s'ar apuca să vorbească ungurește în vre-un județ?“

Și e doctor în drept — cel-ce pune asemenea întrebare!

Dar onorabile! România e stat

național, acolo Ungurii sunt așa de puținți, încât în viața statului nu joacă nici un rol. Până-ce Ungaria e stat poliglot și noi, slavă Domnului, suntem majorități zdrobitoare într-o mulțime de comitate

Comparația este deci nepotrivită.

Și de unde și până unde ar fi o „degradare a limbii maghiare“ dacă pe lângă limba oficială maghiară s'ar introduce ca limbă protocolară și cea română? Dar e legea care dispune aceasta și credem că un Deák, Eötvös și Andrássy vor fi fost ceva mai geloși pentru limba ungurească decât — scriitorul dela „Függetlenség“..

De altminteri și purtarea din congregație a concetățenilor nostri maghiari și atitudinea ziarelor lor nu este decât un îndemn pentru toți Românii din comitatul Aradului să stăruie pe calea apucată.

Russu Șirianu.

Conferință intimă este convocată mâine la Timișoara în vederea alegerii de episcop la Arad. Conferința este convocată de dl. Iosif Galu. După câte am aflat, stărușii din Arad și frații Beleș nu sunt invitați, ci s'au convocat deputații, între cari se face puțință a se vorbi de abandonarea candidaturii lui Hamsea. Dl. Galu prevede călătoria în Arad a lui Hamsea, de aceea s'au convocat deputații și s'au dispus să se discute pentru o candidatură impo-

siabilă. Se prea poate deci, că după conferința dela Timișoara Aug Hamsea să nu mai candideze nici chiar în presa maghiară ca și candidat la episcopia din Arad.

Obiectivitatea dlui Ivan...

Prea onoratul asesor consistorial Nicolae Ivan scrie în „Telegraful Român“ un articol la care țin să reflectez. Din două motive: 1) pentru-că scrie și despre mine; 2) pentru-că unor vechi tovarăș de luptă ai m-i le face o mare neîmpetate.

PARADOXE.*)

— Proverbe glosate —

Doamnelor și Domnilor!

Să nu vă așteptați dela mine la lucruri mari, descoperiri epocale... N'am să vă vorbesc nici de taine de tualată, nici de conversații între oameni și îngeri, ca st. mei antevorbitori, ci am să vă dau numai puține observări prinse în fuga vremilor, și puse pe hârtie în fuga condeiului... Observări ce mie poate mi-s'au părut mai interesante, decum vă vor părea d-voastră. Și de va fi așa, veți avea în schimb cel puțin o mângăiere: că voi fi scurt și nu voi vorbi în poezie, un merit ăsta destul de mare, azi, când toți românii vorbesc în poezie.

Nu înzădar a cântat doară marele nostru bard „Românul e născut poet“! Da, suntem un popor de poeți. Începând dela copilul abia eșit din fașe, până la moșneagul gârbovit de povara anilor, toți scriem poezii. Eu nu cunosc încă român care cel puțin odată în viață să nu fi visat să imbogătească literatură română cu un volum de poezii nepieritoare... O singură dată am at de unul, care în viața întreagă încă nici odată nu scrisese nici cea mai mică poezie. Ați auzit? Nici cea mai mică poezie, dar cum m'am

convins mai târziu, nici acela — n'a fost român.

Da, bine zice proverbul: „Românul e născut poet“. Numai cât are un cusur: nu e complet! Completat ar suna anume: „Românul e născut poet — rău“. În adevăr: suntem oamenii cel mai reși. Nu auzie vrea să fie rău, ci constatarea unui fapt.

Dar prin asta nu voin să zic că proverbele noastre românești sunt mincinoase! O nu! Ele sunt numai incomplete, precum veți avea încă prilej să vă convingeți în curând.

Mie îmi plac proverbele române mai ales pentru sinceritatea lor, două calități cari între împrejurările vitrege de astăzi nu se pot în de ajuns aprea.

Spre pildă, proverbul român deja citat zice pur și simplu: „Românul e născut poet“. Nu se amestecă în politică, în certuri confesionale, daraveri casnice, nu zice: Românuul „activist“ sau „pasivist“, „tribunist nou“ sau „tribunist vechi“, „liberal“ sau „conservator“, „gr.-oriental“ sau „gr.-catolic“ ceea-ce ar putea s'o facă dacă n'ar avea în așa grad dezvoltat simțul imparțialității...

E și asta nna dintre însușirile noastre frumoase moștenite dela străbunii nostri glorioși! (La locul ăsta, așa între paranteze trebuie să vă fac declarația că de câte ori

vine vorba de acești străbuni glorioși, de columna lui Traian, de gloria neamului românesc, viitorul lui de aur, însușirea românuului pentru tot ce e românesc, jertfele aduse în interesul propășirii românilor și alte astfel de lucruri frumoase — îmi ridic pârlaria. Îmi place anume să flu prevenitor față de — străini și necunoscuți.

Noi nici odată nu uităm de origina noastră mândră. Avem memorie bună, tot atât de bună ca și străbunii nostri, despre cari se zicea că „injuriurom et beneficiorum memmor esse solet“ — adică are obiceiul „să-și aducă aminte de toate siluirile și bine-facerile ce i-se fac“, sau cum zicem azi atât de pregnant: „Românul ține minte!“

Vedeți, cum să țin proverbele noastre laț. Am ajuns la un nou proverb. Și aici trebuie să vă fac însă observarea, că și acest proverb e ciur-gărit, incomplet. Conține adăcă numai partea întâi al unui adevăr mare. „Românul ține minte — de toate greșelile sale, dar numai ca să le comită din nou“.

Înzălar avem manuale de istorie națională și bisericască, cărți cari vor să ne învețe cum trebuie să ne iubim neamul, cari ne arată adevărata cale a propășirii; de noi nu se leagă nimic. Țiaem minte de toate greșelile ce ni-se pun înaintea ochilor, dar numai ca la vremea dată să le comitem a doua oară.

Pot dar zice că din cărțile noastre de istorie nimeni n'a învățat, nimeni n'a tras foloase. Adică stați! Sunt totuși câți-va cari au tras foloase și învățături, și anume editorii lor. Ei azi știu, că de câte-ori te mână să editezi o nouă carte românească, mai înainte trebuie să te gândești de două ori, să cerci toate împrejurările bine-bine, și numai după aceea să — n'o editezi!

Unii totuși mai învață ceva. La adăcă ar și fi mirare, dacă n'ar fi așa când suntem un popor talentat... Doar nu înzădar repetă azi fiecare băiețandru: „Românul e talentat dela fire“.

Vedeți numai! Un nou inel la lanțul început.

„Românul e talentat dela fire!“

Credeți însă că proverbul acesta e complet, mai complet decât celelalte? Feri doamnei! Și acestuia li lipsește partea intragitoare! Completat anume sună: „Românul e talentat dela fire, dar — prost“.

Dar asta totuși e prea mult! Veți zice d-voastre. Cum? Talentat și prost?

Vă pare paradox? Poate că la întâia ochire face impresia paradoxității, dar numai la întâia ochire.

Recunosc și eu că românul e talentat, dar nu cedez nici din adausul meu că-i și prost. E talentat nu-i vorba, ere ne-numerate talente, dar e prost, pentru-că nu se știe folosi de talentele sale!

*) Schită citită cu prilejul sărbătorii din presara anului nou în Arad.

„VICTORIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.

Depuneri 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — Darea de venit după interese încă o solvește institutului separat.

După starea casei depuneri până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comenzii.

Direcțiunea institutului.

657 — 28

A apărut:

STROPI DE RÓUĂ

DE

ELENA DIN ARDEAL.

Prețul 1 cor. plus 5 fil. porto.

Se află de vânzare la Administrația ziarului „Tribuna Poporului“.

Cel mai plăcut și cel mai bun preparat pentru văpsirea părului este MELANOGENE

de culoare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestricăcios preparat se pot văpsi în culoare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această culoare e permanentă și nu se poate deosebi de culoarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spăla nici cu săpun nici cu apă caldă. E nestricăcios și întrebuințarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fleri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câte-va minute, îi dă atât de plăcuta culoare blondaurie, în culoarea inului, cenușie sau de ori-ce culoare dorită, fără-ca să atace părul. — Prețul: o sticlută 1 cor., o sticlă mare 2 coroane.

Poftiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boale de pept și plămâni. Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărești, îngreșării, în contra tuturor boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii de gât, laringe, plămâni, în contra respirațiilor grele, a boalei de pept și a astmei etc.

Prețul: 50 fleri.

698 — 64

SPIRT CONTRA REUMEI (spiritul „Mankós“)

se vinde în preț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în cazuri de boale de: reumă, de cergrenă, amorțirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de junghieri, paralizii, amorțea de mușchi și vine, precum și pentru învierea pielii etc. La slăbire din pricina bătrâneții, precum și la oboselile turiștilor, înainte și după ture mai lungi, ajută mult prin ungerea (frecarea) cu acest preparat (numai în exterior). S'a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în ARAD.

Telefon 111.

Telefon: 440

Telefon: 440

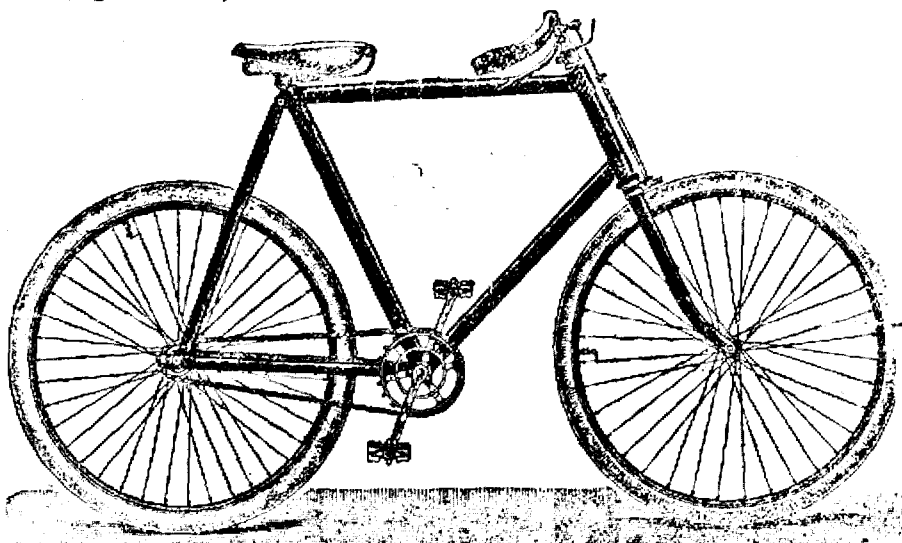
Koch Dániel

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 42, vis-à-vis de hotelul „Crucea-albă“.

Mare deposit de biciclete de primul rang, de mașini de cusut și exclusiv deposit de cele mai vestite biciclete

„Puch“.

Primește în lucrare transformarea totală, emailarea în toate colorile, precum și nickelarea a ori-ce biciclete.

Părți constituitoare de biciclete și mașini de cusut, precum și tot felul de fabricate pentru mașini permanent se găsesc în magazinul meu.

Biciclete și mașini de cusut se vând cu prețuri favorabile.

Aplicarea la locul lor a sonerelor electrice și a telefoanelor de casă se execută cu prețuri foarte avantajoase.

Mare magazin de mașini electrice.

Mare atelier pentru reparaturi.

Comandele din provincă se îndeplinesc cu toată punctualitatea.

733 — 37

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuiri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, astma, suzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, podagră ischias, udului în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prăfuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedea aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnice, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oțefios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și răspândit.

Chiar și iestinatatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

624 — 186

Prețul aparatului mare e Cor. 6. folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4. folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42. E. colțul str. Kálmán.